

7. Tekrar Testi

1. İnsanlık 20. yüzyıla gelmeden önce hayatı derinden etkileyen olaylar yaşamıştır. Bu olayların başında Fransız İhtilali ve Sanayi Devrimi gelir. Bunların etkisinin başta Avrupa olmak üzere tüm dünyaya yayıldığı görülür. 19. yüzyıldaki fikir hareketleri, toplumsal sınıf mücadeleleri ve bazı devletler arasında yaşanan savaşlar bu etkilerin ilk ciddi örnekleridir. Bunların beraberinde ve devamında sosyoekonomik ve politik durumlarda meydana gelen köklü değişiklikler, 20. yüzyılda I. ve II. Dünya Savaşı'nın yaşanmasına neden olmuştur. Bu dönem felsefesini anlamak için bahsedilen olayların etkisine bakmak gerekir.

Buna göre 20. yüzyıl felsefesi için aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) Aydınlanma filozoflarının düşünceleri 20. yüzyıl filozoflarını etkilemiştir.
B) Yaşanan olaylar, insanların değer anlayışlarında değişimler meydana getirmiştir.
C) Bu yüzyılın düşünürleri toplumsal değerlerin hızlı biçimde değişmesini önlemeye çalışmışlardır.
D) Toplumsal olaylara yönelik felsefi sorgulamalar üzerinde yükselen bir felsefedir.
E) Sosyal alandaki değişimler yeni fikir hareketleri için zemin oluşturmuştur.
2. Husserl'e göre "paranteze alma" yöntemiyle fenomenlerin özüne ulaşılabilmektedir. Örneğin bir insanın bıçağın özünü ilgili bilgisi, karşısında duran bıçağa dair fenomenolojik yöntemle elde edilir. Bıçağa dair tüm ön bilgiler ve bıçağın rengiyle şeklinin paranteze alınmasıyla birlikte kişide oluşan bilgi, bıçağın özüne dair bilgidir. Bu bilgi "öze dair sezgi"dir.

Buna göre aşağıdakilerden hangisi bıçağın özüne ait bir bilgidir?

- A) Bıçağın neden yapıldığı
B) Bıçağın niceliği
C) Bıçağın tarzı
D) Bıçağın kesmesi
E) Bıçağın biçimi
3. Felsefenin uğraş alanı varlık, değer, Tanrı gibi test edilemeyen öğretiler olmayıp dil olmalıdır, görevi de dildeki kavramları çözümlenmek olmalıdır. Bilginin doğruluğu bilginin analizi ile mümkündür. Bu doğrultuda bilimin kullandığı önermelerin yapısı analiz edilir.

Bu parça aşağıdaki felsefe akımlarından hangisine aittir?

- A) Yapay bir dil sistemi kurmak gerektiğine inanan analitik felsefeye
B) Doğa bilimlerini bilginin tek gerçek kaynağı olarak gören pozitivistizm
C) Bilginin duyular yoluyla oluşan deneylerle kazanılabileceğini öne süren empirizm
D) Hiçbir değer tanımayan nihilizm
E) Nesnenin özü kavranarak doğru bilgiye ulaşılabilir diyen fenomenolojiye

7. Tekrar Testi

4. Nurettin Topçu; hareketi, biyolojik bakımdan değil insanlara ve onların değişimine yönelik bir kavram olarak ele alır. İnsan, hareketlerini düşünerek ve isteyerek gerçekleştirir. Yalnız insana mahsus olan hareket, insanın kendi kendisini ve başka varlıkları değiştirmesi demektir. Hareket varlığımızın başlangıcı, hayatın cevheridir. Hareket etmedikçe insan kendini tanıyamaz. Ancak hareketle ruh, vücut kazanır ve vücut ruh kazanır. Tam ve gerçek hareket, bütün aleme yayılış, oradan da sonsuzluğa geçiştir.

Buna göre hareketle ilgili aşağıdaki yargılardan hangisine ulaşamaz?

- A) Hareket hem kendimizi hem de eşyayı değiştirmektedir.
B) Hareket var olmak, istemek ve düşünmek arasındaki uyumu aramak demektir.
C) Hareket, tabiat düzeniyle yetinmeyip tabiat düzenini aşmayı gerektirmektedir.
D) Hareket kaba bir gücün, içgüdü'nün ya da basit reflekslerin dışı vurumudur.
E) Hareket ahlaki, estetik, bilimsel ya da dinî her türlü insan faaliyetini ifade eder.
5. Çağımızda durmadan çoğalan bir yığınlaşma, bir kitleleşme içinde yaşıyoruz. Jose Ortega Y Gasset'in diliyle söylersek, bugün her yanda bir dolup taşma var: Kentler insanlarla dolup taşıyor; evler insanlarla. Eskiden hiç üzerinde durulmayan bir şey bugün sorun oldu: "Bir yer bulmak" böylece gittikçe çoğalan bir kalabalık her yeri dolduruyor. Ancak bu yığınlaşma içinde tek insan yani birey, gittikçe kendi özelliğinden, kendi kişisel özgürlüğünden çözüme, kopma durumuna geçiyor. Tek insan kayboluyor. Kitle içinde sıradan bir insan oluyor. Tek kişi güçsüz kalmıştır günümüzde. İşte tam da burada varoluşçu felsefe sesini yükseltiyor; "Modern çağın insanı! Senin çok şeyini aldılar ama bir tanesinin alınmasına izin verme: Kendi gerçek varoluşun."

Bu parçadan hareketle varoluşçuluğun amacının aşağıdakilerden hangisi olduğu söylenebilir?

- A) Dilsel bir varlık olarak insanı konu edinmek
B) Tarihsel bir varlık olarak insanı ele almak
C) Fenomen olarak insanı konu edinmek
D) İnsanı bireysel bir özne olarak ele almak
E) İnsanı bir nesne olarak açıklamak
6. Öğretmen bir grup öğrencisine akşam evlerine gittiklerinde duygularından arınmış ve sakin bir gözlemci gibi konuşmalarını istemiştir. Aileye dair hiçbir öznel söz kullanmadan evin içinde dolaşmasını ve bu şekilde iletişime geçmesini istemiştir. Yani öğrenciler ailesinin yanında bir yabancıyı oynayacaklar, hem bildikleri hem de gerçeklik dışı bırakılarak bilginin nasıl ve hangi süreçte oluştuğu anlaşılmasına çalışılacaktır. Bu durum, ev halkını büyük bir ihtimâlle sınırlendirecek ya da bir hastalık olarak değerlendirilmesine neden olacaktır. Bu deney, bireyin dış dünya ile kurduğu ilişkilerinde aldığı, deneyimlediği şeyleri betimleme yöntemidir. Böylece neyi, nasıl, niçin yaptıklarını yani içsel bilginin duyuşal hayata etkisini kavrayacaklardır.

Bu parçadan hareketle aşağıdaki düşüncelerden hangisine ulaşılabilir?

- A) Bilgilerin temelinde dış dünyaya yönelik betimlemeler vardır.
B) Bir insanı anlamak için ona sadece dışarıdan bakmak yeterlidir.
C) İnsan davranışlarının temelinde toplumun belirlediği değerler vardır.
D) Bireyin davranışlarının anlamı onun özüne ulaşmak ile mümkündür.
E) Ön yargılar, insana bakış açısında yanılığa düşürecek en önemli nedendir.

7. Tekrar Testi

7. 20. ve 21. yüzyılda, Avrupa'da bilim ve teknolojinin hızla gelişmesinin de etkisi ile birlikte yeni felsefi görüşler ve filozoflar etkili olmuştur. Başta Avrupa olmak üzere Asya'dan Afrika'ya, Avusturalya'dan Amerika'ya kadar felsefecilerin görüşleri yayılmıştır. Türkiye'deki felsefi çalışmalar Tanzimat dönemindeki fikir tartışmaları ile başlamış ve 1933 yılında üniversitelerde yapılan reform sonucunda İstanbul Üniversitesi bünyesinde açılan felsefe bölümüyle kurumsallaşmış, felsefi çalışmalar hız kazanmıştır.

Parçadan hareketle;

- I. Filozoflar sadece yaşadıkları coğrafyada değil, dünyada etkiler bırakmışlardır.
- II. Avrupa'daki felsefecilerin görüşleri tüm kıtaları derinden etkilemiştir.
- III. Türkiye'de felsefe 20. yüzyılın başlarında gelişmiş ve çok sayıda felsefeci yetiştirilmiştir.

yargılarından hangilerine ulaşılabilir?

- A) Yalnız I B) Yalnız III C) I ve III D) II ve III E) I, II ve III

8. Dilthey, bilimleri doğa ve tinsel bilimler olmak üzere ikiye ayırır. Doğa bilimleri dışsalken tinsel bilimler insana ait yani içseldir. Tinsel bilimlerin başında da tarih gelir. Dilthey yaşanan her tarihsel dönemin kendi tinselliği olduğunu ve bu tinselliğinde kendine has anlamlar oluşturduğunu, bu nedenle de tarihsel bir dönemin doğru bilgisine ulaşmak için o dönemin tinsel yapısının dile yüklediği anlamlara bakmak gerektiğini söyler.

Buna göre Dilthey'in aşağıdaki görüşlerden hangisine katılması beklenir?

- A) Mantıksal açıdan doğru olan her zaman geçerli bir bilgidir.
B) Bilginin oluşumunda düşünen bir ruh, düşünen bir öznenen daha çok paya sahiptir.
C) Dil, üretilmiş bilginin yeniden üretilmesinde kullanılan anlama aracıdır.
D) Doğa ve toplum bilgisine onların tarihsel değişim ve dönüşüm sürecine bakılarak ulaşılır.
E) Bilginin gerçekliği, doğa ve toplumun özünün bilinmesi ile mümkündür.

9. Bergson'a göre eşyaya verilen şekiller tamamen bizden değilse, madde ve ruh arasındaki bir uzlaşmadan gelmiş olmalıdır. Öyle ki maddeye çok şeyler veriyorsak ondan da bazı izlenimler aldığımız şüphesizdir. Ancak bu izlenimlere zihnin giydirdiği şekiller ve onlara ait düşünceler, insana "ben" ile ilgili bilgi vermez. Ben bilgisi,.....

Parçanın sonunda verilen boşluğa aşağıdakilerden hangisi getirilirse anlam bütünlüğü sağlanmış olur?

- A) bilincin sezgisel bir kavrayışla içsel âleme yönelmesiyle mümkündür.
B) görünüşün derinine inilmesi yani maddenin özünün kavranmasıdır.
C) maddenin aktarımı ile başka zihinlerde anlam bulur.
D) dışsal âlemin ruhsal âleme yansımasıdır.
E) madde ile ruh arasında mantıksal bir sentezlemedir.

7. Tekrar Testi

10. 20. yüzyıl felsefesi, günümüze kadar uzanan toplumsal olaylar ve 18-19. yüzyıl felsefesinde yaşanan tartışmalara yönelik, bu dönem filozofları tarafından yapılan felsefi sorgulamalar üzerine yükselen bir felsefedir. 18-19. yüzyıla damgasını vurmuş önemli filozoflar ve onların düşünce akımları değişim sürecini başlatmış ve 20. yüzyıl felsefesinin ana akımlarını oluşturmuştur.

Buna göre aşağıdakilerden hangisinde 20. yüzyıl felsefesine etki etmiş filozof ve görüşü birlikte verilmiştir?

- A) Hartmann – Yeni ontoloji
- B) Sartre – Varoluşçuluk
- C) Carnap – Mantıkçı pozitivizm
- D) Gadamer – Hermeneutik
- E) Kant – Kritisizm

11.

Değerlerin değersizleştiği bir dönemdir.

Savaşlar, işgaller, tutsaklıklarla dolu bir dönemdir.

Bu dönem felsefesinin farklı toplumlara yansımaları aynı olmamıştır.

Toplumsal ve ekonomik bunalımlara karşı çözümlerin de oluşturulmaya çalışıldığı bir ortamdır.

Bu çağda yaşanan hızlı değişimler insanların yaşantısında önemli değişiklikler ortaya çıkarmıştır.

Verilenlerden hareketle 20. yüzyıl felsefesi hakkında aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) Buhanlı bir dönemdir.
- B) Dinî otoriteye gereksinim artmıştır.
- C) Çağdaş bir felsefedir.
- D) Bu yüzyılda problemlere bulunan çözümler sürekli değişim içindedir.
- E) Felsefede yeni yöntemler oluşmuştur.

12. 20. yüzyıl felsefesinin en önemli akımlarından biridir. Dilthey bu akımın kurucusu ve filozofudur. Doğa bilimleri ve tinsel bilimler ayrımı yapan Dilthey, yaşanan her dönemin kendi tinselliği olduğunu ve bu tinselliğin de dilde kendine has anlamlar oluşturduğunu ileri sürer. Ona göre tarihsel bir dönemi veya tarihsel bir olayı anlayabilmek için o dönemin tinsel yapısının dile yüklediği anlamlarına bakılması gerekir.

Dilthey'in temsil ettiği bu felsefi akım aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Egzistansiyalizm
- B) Rasyonalizm
- C) Yeni ontoloji
- D) Hermeneutik
- E) Fenomenoloji

7. Tekrar Testi

13. 20. yüzyıl sanayi devriminin gerçekleştiği, Fransız İhtilali'nin tüm dünyayı etkilediği bir zaman dilimidir. 19. yüzyıl fikir hareketleri, sınıf mücadeleleri, sosyoekonomik, politik buhranlar, I. ve II. Dünya Savaşları toplumları derinden etkilemiştir. 19. yüzyıl felsefesinde geçmiş, aydınlanmacı filozoflar tarafından sorgulanır, bazı filozofların düşüncelerinin ise 20. yüzyıla geçişte etkili olduğu ve bu yüzyıl felsefesinin içinde yer aldığı görülür. Bu nedenle bir çağın düşüncesini anlamak için o çağın tüm özelliklerini bilmek ve bir önceki çağın düşüncesinin o çağa etkisini araştırmak gerekir.

Bu parçadan hareketle aşağıdakilerden hangisine ulaşamaz?

- A) Toplumsal değişimler felsefeyi etkiler.
- B) Toplumsal bunalımlar düşünce akımlarını çoğaltır.
- C) Felsefe, hakikatin aranması için uygun ortamı bekler.
- D) Düşünce, çağından bağımsız gelişmez.
- E) Düşünce ve toplumsal dönüşümler birbirini etkiler.

14. Varoluşçu felsefe, insanın özgür iradesi olduğunu ve kararlarında da sorumlu olduğunu vurgular. Varoluşçular bütün varlığın aklın kuşatmasında olduğunu savunan düşünceye karşı gelmiş, önce var olduğunu, sonra özün kişi tarafından oluşturulduğunu savunmuşlardır.

Buna göre aşağıdakilerden hangisi varoluşçu felsefenin genel karakterine ters düşer?

- A) Korkak ya da kahraman doğarız, korkak ya da kahraman olmayız.
- B) İnsan önce var olur; iyi, kötü olmasına kendisi karar verir.
- C) İnsan kararlarında edilgen değildir.
- D) Eylemlerinde özgür olan insan bunun sorumluluğunu da kabullenir.
- E) Yaşamı anlamlı kılan insanın kendisidir.

15. Hermeneutik insanın kendisini ve evreni anlama sürecidir. Hermeneutiği, tüm metinlere uygulanabilecek bir anlama yöntemi olarak tasarlayan Schleiermacher'e göre metni anlamamanın iki yolu vardır. Bunları, "dilsel ve psikolojik anlama" olarak belirler. Yani metni anlamamanın ilk yolu, yazarın dilini sonra da yazarın bireysel kimliğini anlamaktan geçer. Eserin ortaya çıktığı dönemin koşulları ve yazarın eseri oluştururken iç dünyasında neler olup bittiği de tam olarak bilinmelidir. Bu aynı zamanda anlama sorununu evrenselleştirecektir.

Buna göre bir metin ele alınırken aşağıdakilerden hangisine dikkat edilmelidir?

- A) Okuyucunun yazarla empati kurmasına
- B) Bireyin önyargılarından bağımsız olarak değerlendirmesine
- C) Düşüncelerin toplum ve kişiden bağımsız geliştiğinin hatırlanmasına
- D) Eserin yazıldığı dönem ve kişiden bağımsız olarak ele alınmasına
- E) Anlamanın olasılık değeri taşıdığı göz önünde bulundurulmasına

7. Tekrar Testi

16. 18-19. yüzyıl felsefesi; genel olarak felsefenin ortaya çıkış döneminden bu yana gelen felsefi, bilimsel ve sosyokültürel birikimin ve değişimin aydınlanmacı filozoflar tarafından sorgulandığı bir felsefe olarak düşünülebilir. Bu felsefenin 20. yüzyıl felsefesine olan etkisi, aydınlanma filozoflarının düşüncelerinde yatar. Bu düşüncelerin 20. yüzyıla geçiş aşamasında bazı filozoflar, geçişi sağlamış ve geçişten sonra 20. yüzyıl felsefesinin içinde yer almıştır.

Bu parça aşağıdaki yargılardan hangisi ile çelişir?

- A) Sosyal ve kültürel alanda ortaya çıkan değişimler, düşünce ve düşünme biçimlerini de etkilemektedir.
- B) İnsanlık, 20. yüzyıla gelmeden önce hayatı derinden etkileyen olaylar yaşamıştır.
- C) 18 ve 19. yüzyıldaki fikir hareketleri, sosyal, kültürel ve bilimsel faaliyetler aydınlanmacı düşünürlerin sorguladığı temel konu başlıkları arasında yer almaktadır.
- D) Aydınlanma filozoflarının düşüncelerine bakarak 18 ve 19. yüzyıl felsefesi hakkında fikir sahibi olmak mümkündür.
- E) Filozofların ele aldığı konular ve onların temel kaygıları çağın koşullarından bağımsızdır.

17. Mengüşoğlu, insanın ne olduğu sorunuyla yakından ilgilenir ve insanı ontolojik temelde antropolojik bir varlık olarak tanımlar. İnsanı açıklamada onun tek özelliğinden yola çıkmanın hatalı olacağını belirtir, insanın tüm yapısı ve eylemleriyle ele alınması gerektiği üzerinde durur. Ona göre insanın günlük hayatında gerçekleştirdiği her şey ahlak konusu içinde ele alınır, bunlar bir bütün hâlinde incelenirse ahlakın ne olduğu anlaşılır ve dolayısıyla insan ve toplum da anlaşılabilir olur.

Bu parçadan hareketle aşağıdaki yargılardan hangisine ulaşılabilir?

- A) İnsanın kendi benine ulaşması, iç dünyasına yönelmesi ile olanaklı hâle gelebilir.
- B) Tüm alanlarda üretken olan insana bütünlükçü yaklaşılması doğru bir tavidir.
- C) Özgürlüğün olmadığı yerde insan karakteri gelişemez.
- D) Özgür irade sahibi olan insan aklını kullanarak toplumsal huzur ve güvenliği sağlayabilir.
- E) Farklı bakış açılarına saygının olmadığı yerde bireysel ve toplumsal gelişme olanaklı değildir.

18. 20 ve 21. yüzyıl filozoflarının yaşadıkları bölgeler göz önünde bulundurulduğunda aşağıdaki yorumlardan hangisi yapılabilir?

- A) Ticari etkinliklerin yoğun, refah düzeyinin yüksek olduğu bölgelerde daha fazla filozof yaşamıştır.
- B) Demokrasi kültürünün geliştiği toplumlarda sayıca daha fazla filozof vardır.
- C) Filozofların varlığı tüm coğrafyaya yayılmış durumdadır ve bazıları dünyada önemli etkiler bırakmış düşünürlerdir.
- D) Felsefenin sistematik hâle geldiği toplumlarda filozoflar da fazladır.
- E) Su kenarlarında ve verimli arazilerde filozoflar her zaman sayıca daha fazla olmuştur.

7. Tekrar Testi

19. 20. yüzyıl, gerek ekonomik gerekse devletler arası ilişkilerde bilim ve teknolojinin güç anlamına geldiği yüzyıldır. Bu güç, üretim ve silahlanmada kendini açıkça göstermiştir. Dünya savaşlarının yaşandığı bu dönemde politik ve ekonomik çöküşlerle yaşanan dramatik olaylar, insanları umutsuzluğa sürükleyerek onların bireyselleşmelerine neden olmuştur. Yaşanan olaylar, insanların değer anlayışlarında değişimler meydana getirmiş ve bazı değerler derinden sarsılmıştır. Filozoflar, çağın bu sorunlarına karşı duyarlılık göstermiş ve bu durumu felsefelerinde işlemiştir.

Buna göre aşağıdakilerden hangisi 20. yüzyıl felsefesinin özelliklerinden biridir?

- A) Toplumsal düzenin sürekliliğini sağlayacak geleneksel düşünce ön plana çıkarılmıştır.
- B) Siyasi ve dinî otoriteler, bireysel ve toplumsal sorunların çözümünde önemli rol oynamıştır.
- C) Toplumsal ve ekonomik düzlemde yaşanan değişimlere yönelik fikirlerin ortaya çıktığı bir dönem olmuştur.
- D) Bilim, sanat ve felsefe dinî değerleri pekiştirmek için araç olarak kullanılmıştır.
- E) Birey düşüncesinden ziyade toplumsal konular ön plana çıkarılmıştır.

20. Sartre'a göre herhangi bir insan, potansiyel olarak daima çevresiyle anlaşmazlık içindedir. Bu niçin böyledir? Sartre'a göre insan, ya özgürlüğünü yaşamada tamamen özgürdür veya başka biriyle ilişki içerisine girdiğinde ya ona egemen olmalıdır veya onun egemenliğine girmelidir. Birinci durumda karşısındakine bir obje muamelesi yaptığından onun özgürlüğünü yadsımaktadır. İkinci durumda kendisini obje durumuna düşürerek kendi özgürlüğünü yadsımaktadır. Bu durum en iyi biçimde aşkta görülür. O zaman ya sevgilinin özgürlüğünü veyahut kendi özgürlüğünü tanımama durumu ortaya çıkar.

Bu parçadan aşağıdaki yargılardan hangisine ulaşılabilir?

- A) İnsan, iyiyi isteyerek özgürlüğünü inşa eden bir varlıktır.
- B) İnsan kendi benini seçimleriyle, tasarımlarıyla kendisi inşa eden biricik varlıktır.
- C) Var oluş, özden önce gelir.
- D) İnsanın özgürlüğü, karşısındaki kişinin egemenliği altına girmemesine bağlıdır.
- E) Bireyin diğer insanlarla olan ilişkileri anlamsızdır ve bireyi kendisine yabancılaştırır.

Cevap anahtarına ulaşmak için karekodu okutunuz.